

Rapport

Rapport naar aanleiding van een klacht over de regionale politie-eenheid
Midden-Nederland.

Publicatiedatum
12 augustus 2014

Rapportnummer
2014/091

Verzoekster klaagt erover dat ambtenaren van de regionale politie-eenheid Midden-Nederland zich niet direct hebben gelegitimeerd toen dit werd verzocht.

Bevindingen en beoordeling

Feiten

1. De partner van verzoekster heeft een (groot) deel van het incident met de politie gefilmd. Op basis van deze film en de stukken gaat de Nationale ombudsman ervan uit dat het volgende heeft plaatsgevonden.

2. Verzoekster reed samen met haar partner in een auto toen zij van politieambtenaren A. en M. een stopteken kreeg. A. en M. waren in uniform gekleed en reden in een herkenbare politieauto. Volgens politieambtenaren A. en M. was de APK-keuring van de auto verlopen en had de auto een kapot licht. Daarom hadden zij verzoekster "die de auto bestuurde - een stopteken gegeven. Nadat verzoekster de auto aan de kant had gezet, vroeg de politie om haar rijbewijs. Vervolgens liet verzoeksters partner aan de politie weten dat hij wilde dat de politie zich legitimeerde. Op enig moment verzocht verzoekster de politie ook zelf om legitimatie. Verzoekster en haar partner waren van mening dat de politie zich eerst diende te legitimeren en verzoekster pas daarna haar rijbewijs aan de politie hoefde te laten zien. Na enige discussie is verzoekster aangehouden en overgebracht naar het politiebureau. Nadat verzoekster naar de politieauto was gebracht, heeft (in ieder geval) politieambtenaar M. zijn legitimatiebewijs aan de partner van verzoekster laten zien. Verzoekster was aangehouden vanwege het niet tonen van haar rijbewijs.

Visie verzoekster

3. Verzoekster stelt dat artikel 2 van de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en andere opsporingsambtenaren (hierna: Ambtsinstructie, zie Achtergrond) voorschrijft dat de politie zich legitimeert als hierom wordt gevraagd. Volgens verzoekster is zij door de politie aangehouden voordat de politie de legitimatie toonde. Verzoekster vindt dat de politie op haar strepen ging staan door te blijven vragen naar het rijbewijs en zichzelf niet te legitimeren. Verzoekster geeft aan dat zij eerst het legitimatiebewijs van de politie wilde zien en zij daarna haar rijbewijs zou hebben laten zien. Volgens verzoekster was de situatie niet zo uit de hand gelopen als de politie zich aan de Ambtsinstructie had gehouden. Verzoekster heeft aangegeven dat gewone burgers zich kunnen voordoen als politieambtenaren. Zij wilde controleren of zij daadwerkelijk met politieambtenaren te

maken had. Verzoekster en haar partner weten en betreuren dat de partner zich tijdens het incident slecht heeft gedragen tegenover de politie.

4. Verder stelt verzoekster dat haar klacht niet goed is behandeld door de klachtencommissie van de politie. Tijdens deze interne klachtbehandeling is er volgens verzoekster weinig aandacht besteed aan haar klacht over het niet direct legitimeren, terwijl het haar nu juist om deze klacht ging.

Visie betrokken politieambtenaar M.

5. M. heeft aangegeven dat de partner van verzoekster direct het woord voerde. Hij wilde meteen het politielegitimatiebewijs zien. Volgens M. hoefde hij het legitimatiebewijs niet aan de partner te tonen, omdat hij niet de bestuurder van de auto was. M. wijst erop dat in de Ambtsinstructie niet staat vermeld op welk moment hij zich dient te legitimeren.

Visie politiechef

6. In zijn beslissing op de klacht heeft de politiechef verwezen naar het advies van de klachtencommissie. In dit advies is de klacht over het niet voldoen aan het verzoek om legitimatie niet als afzonderlijke klacht genoemd en behandeld. De klachtencommissie heeft aan het eind van het advies aangegeven dat het alleszins te billijken is dat de politie niet direct inging op de vraag van verzoeksters partner om legitimatie. Volgens de klachtencommissie had de politie "zeker aanvankelijk" uitsluitend en alleen te maken met verzoekster. Ook gaf de klachtencommissie aan dat uit het onderzoek niet naar voren is gekomen dat verzoekster ook maar enigszins twijfelde of zij met de politie van doen had. Naar aanleiding van het onderzoek van de Nationale ombudsman heeft de politiechef laten weten dat volgens hem in de Ambtsinstructie niet is vermeld dat een politieambtenaar zich onmiddellijk dient te legitimeren als deze in uniform is gekleed. Ook stelt de politiechef dat in de Ambtsinstructie niet is vermeld dat een politieambtenaar zich op verzoek van een derde dient te legitimeren. Volgens de politiechef dienen in uniform geklede politieambtenaren zich uitsluitend te legitimeren aan de burger met wie zij in een bekeuringsgesprek zijn verwickeld vanwege het gedrag van die burger. De politiechef is van mening dat geen legitimatieverplichting bestaat jegens derden.

Beoordeling

7. Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid in haar contacten met de burger escalatie probeert te voorkomen of te beperken. Communicatievaardigheden en een oplossingsgerichte houding zijn hierbij essentieel.

8. In artikel 2 van de Ambtsinstructie is bepaald dat een politieambtenaar zich op verzoek legitimeert als hij optreedt in uniform. Het is voor de Nationale ombudsman vanzelfsprekend dat deze legitimatie desgevraagd dient plaats te vinden voordat de politie ambtshandelingen verricht. Eerst vroeg verzoeksters partner de politie om legitimatie en op een later moment vroeg verzoekster dit ook zelf. De Nationale ombudsman volgt de redenering van de klachtencommissie - dat de politie zeker aanvankelijk uitsluitend en alleen te maken had met verzoekster - niet. Verzoeksters partner was geen willekeurige omstander of voorbijganger, maar een passagier in de auto. Van de politie mag worden verwacht dat zij zoveel mogelijk probeert escalatie te voorkomen en dat zij waar mogelijk de-escalerend handelt. Het is begrijpelijk dat het bij politieambtenaren in uniform irritatie opwekt als een

burger als reactie op een vordering van de politie aan de politie vraagt om eerst zichzelf te legitimeren. Toch vereist de professionaliteit van een politieambtenaar dat hij over deze ergernis heen stapt en zich legitimeert alvorens verdere ambtshandelingen te verrichten. Door niet direct te voldoen aan het verzoek om legitimatie heeft de politie bijgedragen aan de discussie die vervolgens ontstond. Uit de film die verzoeksters partner heeft gemaakt, blijkt dat hij zich tegenover de politie provocerend heeft gedragen. Dit ongewenste gedrag neemt echter niet weg dat de politie direct had behoren te voldoen aan het verzoek om legitimatie. Van de politie mag worden verwacht dat zij in een dergelijke situatie de wijste is. Op die manier had de politie verdere discussie en escalatie wellicht kunnen voorkomen.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de regionale politie-eenheid Midden-Nederland is gegrond wegens schending van het vereiste van de-escalatie.

Achtergrond

Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en andere opsporingsambtenaren

Artikel 2

De ambtenaar legitimeert zich met het legitimatiebewijs dat aan hem is verstrekt:

- a. bij optreden in burgerkleding ongevraagd, tenzij bijzondere omstandigheden dit onmogelijk maken, en
- b. bij optreden in uniform, op verzoek daartoe.